

Sammen for vekst

NHO Trøndelag sitt innspill til
kommune- og fylkestingsvalget 2023

Dette er NHO Trøndelag sitt innspill til politikere i Trøndelag foran valget i 2023. Folk, samarbeid og arealbruk er de tre viktigste områdene vi har identifisert for lokalpolitikken fremover. Vårt innspill handler om hvordan politikere i kommuner og fylket bør legge til rette for dette.

Folk til arbeid

Bedriftene våre trenger flere folk med ferdigheter og kunnskap. Trønderne er vår aller viktigste, og knappeste ressurs, og vi må sørge for at vi tar godt vare på dem gjennom utdanning, helse, arbeidslivsinkludering og karriereveiledning.

Samarbeid om løsninger

De beste løsningene for bedre velferd og mer bærekraftige løsninger ligger i samarbeid mellom bedrifter, kommuner og andre aktører. Offentlige prioriteringer må stimulere til sosial, økonomisk og økologisk bærekraft.

Plass til grønn vekst

Vi trenger areal til mer energiproduksjon, forvaltning av mineraler, matproduksjon, flere boliger, transport og

bedrifter. Vi ønsker oss politikere som tenker både offensivt og klokt om bærekraftig arealbruk og samhandling.

NHO Trøndelag jobber for gode, forutsigbare rammevilkår for bedriftene i Trøndelag. I en usikker verden er det riktig å prioritere grep som sikrer stabilitet, forutsigbarhet og økt grad av selvforsyning. Samtidig må vi ivareta både mennesker og miljø, økonomi og demokrati.

Vi ønsker alle kandidater godt valg og ser frem til samarbeid om utviklingen av Trøndelag.

Alle oss i NHO Trøndelag

Folk til arbeid

Den største utfordringen for bedriftene i Trøndelag er tilgang på folk med riktige ferdigheter og nødvendig kunnskap. Samtidig står for mange trøndere utenfor arbeidslivet. En av kommunenes aller viktigste oppgaver er å sørge for at ungdommen er godt nok rustet til å gjennomføre videregående utdanning.

Behovet for flere fagarbeidere, blant annet i industri, byggenæringen og reiselivet, er stort. Videregående utdanning i Trøndelag må dimensjoneres og organiseres slik at bedriftenes behov ivaretas bedre enn i dag, og at alle får læreplass og fagbrev.

Folk som står utenfor arbeidslivet, må gjennom kompetanseheving og andre tiltak løftes inn i arbeidslivet. Både bedrifter og arbeidstakere har nytte av at vi viderefører mekanismene for midlertidig og innleid arbeidskraft som en bro inn til fast arbeid, og for å håndtere konjunkturer og sesongsvingninger.

Foto: Kvinnelig sveiser på jobb hos Overhalla Betongbygg i Overhalla kommune.

1. Sikre næringslivet tilgang på folk med rette ferdigheter og kunnskap

- Dimensjonere og organisere videregående utdanning slik at tilfanget på lærlinger passer til behovet i arbeidslivet
- Kommunen bør sette som mål at minst 85% av grunnskoleelevene i kommunen fullfører videregående utdanning

2. Inkludere flere i arbeidslivet

- Inkludere minst 7000 flere i arbeidslivet gjennom samarbeid mellom bedrifter, kommuner og andre aktører
- Kvalifisere minst 350 fagarbeidere i året gjennom alternativ til vanlig yrkesfaglig utdanning

3. Seriøst arbeidsliv

- Prioritere godkjente lærebedrifter i anbudsprosesser
- Bruke sertifiserte bemanningsbyrå til å sikre nok og riktig kompetanse i kommunene og fylket.

Samarbeid om løsninger

Kommunene, fylket og bedriftene er gjensidig avhengig av hverandre for å sikre arbeidsplasser og velferd. Innkjøpsmakta må brukes til å fremme et seriøst arbeidsliv, innovasjon, miljøvennlige løsninger og til å styrke det lokale næringslivet.

Innovasjon trenger politikere som legger til rette for gjennomføring av innovasjonsprosesser sammen med et kompetent norsk næringsliv - de store utfordringene krever samarbeid for å kunne løses. Å mobilisere bedriftene i tidlig fase gjennom kontraktsmodeller og gjennomføring som stimulerer til tidlig samhandling vil gi styrket innovasjonskraft.

1. Kjøp av tjenester fra kommersielle og ideelle bedrifter innen oppvekst, helse og omsorg bør økes til 5%
2. Minst 20% av alle innkjøp bør gjennomføres som innovative anskaffelser
3. Minst 50% av alle innkjøp, nyanskaffelser eller større rehabiliteringer innen bygg og anlegg bør gjennomføres som innovative anskaffelser

Foto: Veidekke.

Fosslia omsorgssenter i Stjørdal kommune, bygd av Veidekke i samarbeid med kommunen etter samspillmodellen.

Plass til grønn vekst

Arealplanlegging vil være noe av det aller viktigste for Trøndelag og trønderske bedrifter i årene fremover. Vi må avklare hva som skal gjøres hvor, og ikke minst når, og i hvilken rekkefølge vi skal benytte arealer og naturressurser. Arealplanleggingen må både gi forutsigbarhet, og rom for endringer i behov for næringsareal over tid.

Vi skal videreutvikle en bærekraftig energiforsyning, mineralproduksjon, matproduksjon, bygge boliger, og utvikle industri og infrastruktur på land og til havs. Dette

skal vi gjøre på en effektiv og kunnskapsbasert måte - uten å begrense fremtidige generasjoners muligheter til å gjøre det samme.

Både folk, varer og informasjon trenger effektive transportårer for elektronisk kommunikasjon (5G/fiber), for effektive pendlerreiser, for å få varer inn til industrien og for å få varer og tjenester ut til kundene.

Foto: En av Nord-Europas største kalkforekomster i Tromsdalen i Verdal kommune.

1. **Sikre nok og attraktivt areal til bolig og næring**
 - Alle trønderske regioner bør ha ferdigregulert areal til større nye industrietableringer
 - Kommunene bør sørge for at det reguleres og stimuleres til at det bygges nok boliger i årene framover
2. **Energi som dekker dagens og fremtidens behov**
 - Bærekraftig kraftproduksjon i Trøndelag bør økes med 10%

- Energiomlegging og energieffektivisering må være en integrert del av alle overordnede kommunale planer
3. **Effektiv transport i hele Trøndelag**
 - Sikre høyhastighetsbredbånd som dekker bedriftenes behov
 - Legg til rette for vekst i godstransport til sjøs
 - Styrke kollektivtilbudet der pendlingen er størst
 - Sikre gode og effektive fylkesveier

Foto: Trøndelag Fylkeskommune.

Lakseveg nord gjennom kommunene Grong, Høylandet og Nærøysund, en viktig ferdselsåre i regionen som krever oppgraderinger.

For å nå samfunns mål tror vi på et godt samarbeidsklima mellom folk, bedrifter, politikere, organisasjoner og partene i arbeidslivet.

Denne sjekklista er en påminnelse som vi gjerne deler med politikere, med spørsmål som er viktig å stille seg for å sikre at vi når disse målene. Klipp ut og heng opp på kontoret!

Sjekkliste

- Har vi dimensjonert og organisert skoletilbudet riktig for å gi ungdom jobb, og næringslivet den kompetansen de trenger?
- Har vi sørget for at offentlige anbud og innkjøp styrker trøndersk næringsliv og arbeidsplasser?
- Har vi tatt høyde for hvilken infrastruktur som trengs fremover?
- Har vi tenkt gjennom hvor det bør legges til rette for gode næringsarealer og attraktive boligområder?
- Har vi lagt til rette for produksjonsarealer innen energi, primærnæring, mineraler og maritim næring?
- Har vi tenkt langsiktig nok, og gitt bedriftene forutsigbarhet?
- Har vi bidratt til sirkulærøkonomien kommer skikkelig i gang?
- Har vi tenkt på beredskap?
- Har vi bidratt til at det offentlige ordskiftet er preget av klokskap, respekt og kunnskap?

NHO Trøndelag bistår over 2900 medlemsbedrifter
innenfor en lang rekke områder.

I vår region arbeider vi kontinuerlig med å fremme de lokale
bedriftenes interesser og synspunkter i samfunnsdebatten,
og vi engasjerer oss i ulike prosjekter for å bidra til utvikling
av næringslivet i regionen.

Spørsmål til oss?
Ta gjerne kontakt!